

The background is a dark navy blue. It is decorated with several thick, vibrant lines in yellow and pink. These lines are geometric, forming various angles and shapes, some of which resemble stylized, overlapping triangles or star-like patterns. The lines are layered, creating a sense of depth and movement.

BOJOS PER LA
MÚSICA DELS

SO

Columna

ALFRED PICÓ I DAVID PICÓ

Primera edició: març del 2017

© Alfred Picó Sentelles, 2017

Disseny de la coberta, disseny gràfic i maquetació de l'interior: Antònia Arrom / www.dandelina.net

© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U., 2017

Av. Diagonal, 662-664 – 08034 Barcelona

www.columnaedicions.cat

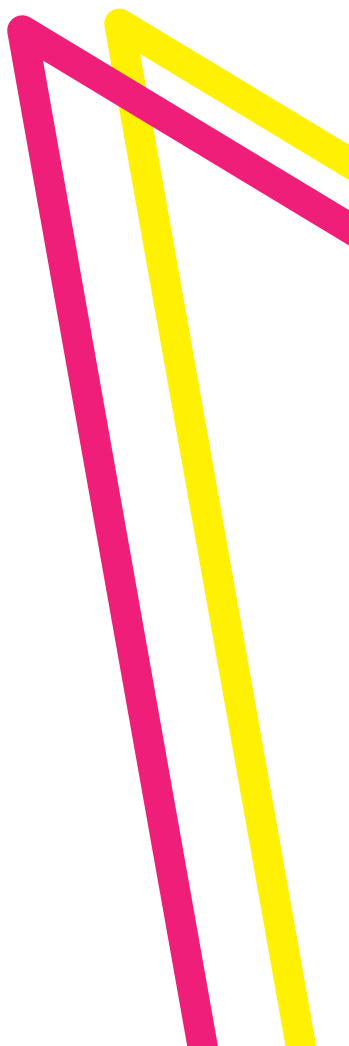
© de la lletra d'«Aquí no hay playa», Bernardo J. Vázquez, 1989

ISBN: 978-84-664-2229-1

Dipòsit legal: B. 2.358-2017

Imprès a: T.G. Soler

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

ÍNDEX

1. L'ESTRANY CAS DE LA MÚSICA DELS 80 9

(O COM ELS ANYS 80 ESTAN MÉS VIUS QUE MAI)

2. QUINS TRASTOS MÉS GUAIS! 19

3. ELS 80 COMENCEN L'ANY 77 26

4. EL SO DELS 80: ELS PRODUCTORS 38

5. NEW ROMANTICS 42

6. COM ENS FEIEN BALLAR 54

7. TECNO-POP: ABANS TECNO QUE POP 86

8. LA MÚSICA ESPAGUETI (EL CURIÓS MOVIMENT ITALO-DISCO) 102

9. CANTANTS D'UN SOL ÈXIT (PERÒ QUIN ÈXIT!) 110

10. UNA DÈCADA MOLT HEAVY 114

11. CANÇONS DE PEL·LÍCULA 128

12. I DE SOBTE... LA MOVIDA! 138

13. **GUAPOS CONTRA GUAPES** 172
14. **ALL YOU NEED IS POP** 182
15. **LES TRES R: REGGAE, RAP I ROCKABILLY** 193
16. **MÉS «CHICAS GUERRERAS»** 202
17. **L'ERA DELS VIDEOCLIPS** 217
18. **COSTUMS DELS 80: CUBALIBRES, DUCADOS
I MUSCLERES** 228
19. **ELS NOMS DEL ROCK** 233
20. **EN FRANCÈS, ITALIÀ I ALEMANY**
(HITS DELS 80 QUE NO SÓN EN ANGLÈS) 242
21. **I M008000LTES COSES MÉS...** 249
- ELS AUTORS** 262
- ÍNDEX DE GRUPS I CANTANTS** 266

L'ESTRANY

CAS DE

LA MÚSICA

DELS 80

**CO COM ELS ANYS 80
ESTAN MÉS VIUS QUE MAI**

MIERCOLES 18 NOVIEMBRE A LAS 21.30 HORAS
PALACIO MUNICIPAL DEPORTES MONTJUICH
PRECIO 2.200 PTAS

The
Cure

RECOMENDADO POR

ROCK
DELUXE

donna
like a virgin

INTROSPECTIVE/PET SHOP BOYS

DIVINE
Story So Far ...

RONI GRIFFITH

08503
SIMPLE
MINDS
THE SILENCERS
08503

Temps era temps vas sentir una cançó nova, novíssima, a la ràdio que et va agradar molt. Sonava acabada d'estrenar, jove, vibrant, amb una producció tan moderna que la feia irresistible. Una cançó pop que aquell any va ser un èxit colossal, però tu, aquell dia, mentre escoltaves la ràdio, encara no ho sabies. Era l'any 1982. Deu anys després, el 1992, pujaves a un taxi i aquella cançó sonava i el taxista la taral·lejava amb poca gràcia.

Encara deu anys després, el 2002, la cançó apareixia en un spot televisiu d'un producte que ja has oblidat perquè només en recordes la cançó.

I fa ben poc (potser ahir o avui), la cançó seguia sonant, a un volum exagerat, en un centre comercial ple d'adolescents.

Han passat tres dècades i la cançó et persegueix. Potser s'ha produït una mena d'apocalipsi zombi del pop i ja només queden cançons dels 80? Com és que han passat de modernes a clàssiques sense que no hagin deixat de sonar mai?

**PERÒ QUÈ PASSA AMB LA
MÚSICA DELS 80?
PER QUÈ ÉS UNA
DÈCADA TAN SINGULAR?**

MOLTA MÚSICA COMPRIMIDA EN UNA DÈCADA

Els 80 van ser trepidants i van concentrar un munt de tendències ben diverses i disperses: postpunk, tecno-pop, rock gòtic, new wave, no wave, el metal i totes les seves seqüeles, hip-hop, el funk, del més negre al més blanc, l'acid-house, el pop més bàsic, el folk, l'ska, el rockabilly, la música dance, el soul electrònic, els new romantics, el pop industrial, el nou rock americà... Tot sonava a molt nou, molt ràpid i molt intens. Tothom, més o menys, va tenir on triar.

Pensem en els 80 i recordem un pop efervescent i colorista, més aviat frívol, i és veritat, però potser oblidem tota la resta: la foscor del rock sinistre i del trash metal, la new wave més experimental, l'ska més accelerat o el curiós cas de l'italo-disco. Fins i tot els fans dels primers anys de la dècada tenen poc o res a veure amb els fans dels darrers 80... I és que tot va anar molt de pressa.

DEI THE KNACK

ABANS DELS 80...

La música dels 80 s'expandeix i es transforma a gran velocitat, com la matèria, degut a un *big bang* inicial que es diu punk-rock. El punk va actuar com a motor d'un munt de moviments posteriors que van fer d'aquells anys una galàxia de sons i ressons de tota mena. La vitalitat i l'embranchida d'aquell inici de dècada no haurien estat possibles sense la ruptura del punk (de la mateixa manera que no podríem parlar del rock dels 60 sense la ruptura generacional que va suposar el rock and roll dels 50). Per això, haver o no haver passat pel punk (no en una banda punk sinó haver compartit l'esperit del punk) marca la diferència a principis dels 80, i potser més enllà i tot.

«Un cas a part és el de David Bowie, que va encetar la dècada amb l'excel·lent LP *Scary Monsters (and Super Creeps)*, de l'any 1980. I tres anys després passava d'estrella del rock a megaestrella amb *Let's Dance*. Però diem que és un cas a part perquè, segurament, Bowie és l'artista més esmentat, lloat i imitat de la dècada, no pas per la seva producció als 80 (especialment brillant en el terreny de les bandes sonores) sinó pel seu treball anterior, a la dècada dels setanta».

Per altra banda, com que els músics d'altres dècades no es van retirar en bloc l'any 1979, és evident que van continuar tenint més o menys protagonisme, alguns fins i tot van aconseguir encara més èxit, com la ressuscitada Tina Turner, el reciclat Rod Stewart, el supervendes Phil Collins, els «ompleestadis» Queen, l'ètnic Paul Simon o els eterns Stones. També la música de ball beu constantment dels 70 i de les seves estrelles, la majoria de les quals continuaran al peu del canó la dècada següent, tot i que amb resultats irregulars: Gloria Gaynor, Donna Summer, Diana Ross, Bee Gees, Abba, Village People, Kool & The Gang, Earth, Wind and Fire, Boney M., Odissey... Però malgrat la influència de tots ells, els protagonistes d'aquest llibre són uns altres: els que van inventar i definir la música dels 80.

Sonada per la varietat de tendències i moviments, sí, però també perquè tot sonava i sonava *non-stop* (per utilitzar una expressió de l'època). La irrupció de nous mitjans de comunicació (amb l'impuls de la incipient MTV, és a dir, el poder de la imatge de la mà dels videoclips), va generar una cascada de *hits* que sonaven a les ràdios i els vèiem a la tele a totes hores. I això ha quedat a la memòria. Qualsevol persona que hagi viscut aquells anys pot recordar, encara que no ho vulgui, una llarga llista de cançons d'aquella època. Els 80 van sonar quan tocava, però l'eco sembla que no decau. I ja fa temps que hem canviat de segle!

UNA DÈCADA MOLT SONADA

MÚSICA DELS 80 QUE SE SENT ARA I MÚSICA D'ARA QUE SEMBLA DELS 80

Alguna cosa han de tenir aquelles cançons perquè trenta anys després els adolescents i les adolescents les coneguin, les cantin i les afegeixin a les seves *playlists*. I en aquestes mateixes llistes, al costat de bandes dels 80 i d'altres dècades, hi ha bandes contemporànies que han reconegut (de vegades no cal, és ben evident) la influència de la música dels 80.

Quines? Moltíssimes:

LCD SOUNDSYSTEM

THE KILLERS

LA ROUX

WILD NOTHINGS

PARALLELS

GODFRAPP

CUT COPY

THE MIRACLES CLUB

RINGO DEATHSTARR

FORMER GHOSTS

ALI LOVE

FRANCIS AND THE LIGHTS

VEGA

THE PROTOMEN

LE YOUTH

JOHN NEWMAN

MYSTERY JETS

GAMES

MAROON5

CLASS ACTRESS

THE RAPTURE

LADYHAWKE

NEON NEON

CALVIN HARRIS

GLASS CANDY

A decorative border surrounds the text, featuring a repeating pattern of black zig-zags, circles, and triangles. Stylized, colorful radios (yellow and purple) are integrated into the design, appearing as if they are part of the background pattern.

Aquest llibre no té vocació nostàlgica encara que de vegades traspui nostàlgia. És un llibre del segle XXI i, per tant, escrit amb la perspectiva del temps i de l'evolució de la música i la societat. Només es pot ser nostàlgic de coses que formen part del passat i que ja no tornen. I els 80 són aquí, al gimnàs, en un esport, al centre comercial... I també a les sèries de TV (*Stranger Things* com a penúltim exemple), a un fotimer de bandes sonores de films actuals (*Walking On The Sunshine*, *No es mi tipo*, *Anomalisa*, *Pride*, *Sing Street* o *La la land*) i a les programacions de moltes emissores de ràdio que només punxen *hits* d'aquella dècada.

ELS REVIVALS O EL VINTAGE MUSICAL DELS 80

Per als que van viure aquells anys, hi ha *revivals* i festivals a dojo. Els concerts a Rússia amb el nom de Discoteka 80 són cèlebres per recuperar els principals cantants de l'italo-disco, per exemple.

Un altre cas: el Rewind, un festival que se celebra a l'estiu a la Gran Bretanya. Fixeu-vos en la llista d'estrelles dels 80 que hi han actuat: Kim Wilde, Rick Astley, Bananarama, Heaven 17, ABC, Howard Jones, Midge Ure, Boy George, Level 42, Jimmy Somerville, Kajagoogoo, Kid Creole, Johnny Hates Jazz, Nik Kershaw, The Human League, UB40, Wang Chung, Marc Almond, The Christians, OMD, A Flock of Seagulls, The Blow Monkeys, The B-52's, Paul Carrack, Imagination, Matt Bianco, Thomas Dolby...

I, més modestament, en el teu barri, poble o ciutat, segur que algú ha organitzat una sessió amb música dels 80 per a la festa major o la festa de final de curs de l'escola, per celebrar un aniversari o senzillament per passar-ho bé. És el que dèiem, que la música dels 80 no deixa de sonar.

**QUINS
TRASTOS
MÉS
GUÀIS!**

SINGLES, MAXI SINGLES I LP: QUE GIRIN!

ELS DISCOS D'ÈXITS

Al segle XXI, el *single* és una persona soltera o separada amb ganes de viure la vida. Un concepte molt profund. Però als anys 80, un single (un senzill) era, «senzillament», un disc petit, un vinil amb dues o quatre cançons. Anaven a 45 rpm, que volia dir que per poder-los sentir calia adequar les revolucions del tocadiscos o la cançó sonava satànicament lenta.

El single tenia un germà gran, el maxi-single: un disc de format LP (*long play*) però amb una cançó per cara. La cançó durava entre cinc i vuit minuts i les introduccions eren llargues, molt llargues. Abans de sentir la veu del cantant havien passat com a mínim seixanta segons, de vegades més, i et començaves a impacientar: no canta o què? A la cara A hi havia el *hit* i a la cara B, molt habitualment, la versió instrumental (ideal per fer servir com a sintonia a la ràdio).

I, naturalment, també teníem els LP. Cada intèrpret hi posava les cançons que volia. Depenent de la durada n'hi podia haver deu o dotze i, si se'n tenien més, s'acabava fent un LP doble. Un cas ben curiós va ser el de Joe Jackson i el seu doble LP, *Big World*, de només tres cares audibles. A la quarta no va enregistrar-hi res, no tenia més temes.

Els LP de curta durada, amb poques cançons, rebien el nom d'EP (*extended play*). Als 80, això de l'EP es portava força.

Als 80, el disc *iBoom!* va ser un gran fenomen a l'Estat espanyol. Recollia els principals èxits de l'any sense complexos. En un mateix disc hi convien grups d'actualitat (Talking Heads, Spandau Ballet), *hits* del moment («Walking On Sunshine»), músics espanyols de rumba i flamenc (Bordon 4, Los Chunguitos), de la «movida» (Alaska), rockers diversos (Scorpions, Ramoncín), cantants melòdics incombustibles (Juan Pardo, Dyango) i èxits friquis («El africano», de Georgie Dann). Sempre hi havia algun tema que t'encantava. El que era impossible és que t'agradessin tots. Aquesta fórmula era habitual en altres recopilacions, com ara les de *NOW*, *Esto sí es música* (més acurada), *Monstruo* (*Anunciado en TV*, deia la caràtula) o *Qué Locura*.

LET'S DANCE

MAX MIX: LA MODA IMPARABLE DELS MEGAMIX

Max Mix és el nom d'una mítica col·lecció de discos dels 80 (el primer exemplar és del 1985). Es tractava d'enganxar amb gràcia les cançons disco del moment i, a més a més, posar-hi tota mena d'efectes. Aquesta feina artesanal requeria paciència i habilitat. Els reis del megamix van ser Mike Platinas, Toni Peret, José María Castells, Quique Tejada i Raúl Orellana (i el seu *Studio 54 Connection*). Blanco y Negro i Max Music van ser les discogràfiques que van impulsar aquests discos. Altres produccions de l'estil que es van fer molt populars van ser *Bolero Mix* i, als anys 90, *Máquina Total*. I també les recopilacions *NonStop Music*, que com diu el nom, no tenien pauses entre les peces (per exemple, el disc *Let's Dance*, del 1983, amb cançons d'Imagination, Freeez, Human League, OMD, Forrest o Robert Palmer).

Per cert, el *Max Mix 4* venia amb un kit perquè el comprador fes el seu megamix. Tots ho vam intentar amb més o menys (bàsicament menys) fortuna.

L'APASSIONANT MÓN DEL CASSET

El casset o la casset (ningú no encertava el gènere) és un estri fonamental als anys 80: una cinta magnètica utilitzada per a l'enregistrament i reproducció del so. Les cintes eren petites, econòmiques i permetien gravacions domèstiques. Era impossible agafar el cotxe sense tenir-ne unes quantes de preparades. Les compràvem a les botigues de discos i a les benzineres (curiosos lloc de venda). Les cassetts també servien per gravar cançons de la ràdio (esperant que la veu del locutor o locutora no espatllés la gravació), o per fer còpies i intercanviar-les amb altra gent. I és que això de l'intercanvi de músiques no és pas un invent d'Internet.

Moltes vegades la cinta del casset s'escapava de la capseta i calia posar-la a lloc amb un bolígraf BIC. Una missió complexa que no sempre acabava bé. Des d'aquí el nostre agraïment a tots els bolígrafs que ens van ajudar en aquesta activitat lúdica i entretinguda. Quan hi ha previst fer-ne disciplina olímpica?

LA CINTA VHS PER GRAVAR VIDEOCLIPS

Qui no recorda aquells entranyables vídeos VHS (Video Home System) que eren com cassets gegants? Per fi podem veure pel·lícules a casa i... gravar programes de televisió! Competia amb el sistema Betamax (Beta) que, com sabeu, no va triomfar. Hi ha gent que va optar per Betamax i encara no ho ha paït, com els que van optar pel làser disc o els que fa dos dies deien que la cigarreta electrònica era el futur... No sempre l'encertes.

TRES MANERES D'ESCOLTAR LA MÚSICA: TOCATES, RADIOCASSETS I WALKMANS

EL TOCADISCOS (O TOCATA)

Era un aparell tan necessari com avui en dia el telèfon mòbil. N'hi havia de totes les mides, preus i colors. I també hi havia la modalitat de les «cadenes» o «minicadenes», que incorporaven, a més del plat per posar-hi el vinil, l'amplificador i, una cosa molt important, una doble platina per fer còpies de cassets. I la ràdio! Allò sí que era modern!

EL RADIOCASSET (O LLORO)

Que haves d'anar a la dutxa? T'emportaves el radiocasset. Que anaves a fer un picnic amb la família? T'emportaves el radiocasset. Que haves de viatjar amb la RENFE? T'emportaves el radiocasset (i els que tenien menys prejudicis o menys educació posaven el volum a tot drap). Era com endur-te el mòbil, però un mòbil gegant, pesat, sorollós i incòmode. I com que era impossible de dissimular, va començar a molar tenir-ne un com més gran millor i lluir-lo pertot arreu. De fet, si anaves de raper i no tenies un lloro desproporcionadament gran no eres raper ni eres res.

EL WALKMAN (O EL TRASTO QUE M'EMPORTO A FER FÚTING)

Als 80 ja es podia escoltar música pel carrer mentre feies fúting (l'actual *running*). El walkman, un petit aparell per posar-hi cassetts que incorporava uns auriculars, era un invent de la Sony que va resultar una autèntica revolució. Perquè a més dels avantatges evidents, quan s'acabava una cara de la casset començava l'altra! *Autoreverse*, en deïem. Tecnologia punta, vaja.

